

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕОГРАФІЯ АПК УКРАЇНИ

Компонента освітньої програми – вибіркова (4 кредити)

Освітньо-професійна програма	Географія
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Джаман Ярослав Васильович, кандидат географічних наук, доцент, асистент кафедри географії України та регіоналістики https://geoukr.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/dzhaman-yaroslav-vasylovych/
Контактний тел.	095 57 03 104
E-mail:	y.dzhaman@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3947
Консультації	вівторок, 14.00 – 15.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Географія АПК України» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін за освітнім рівнем «бакалавр», що пропонується в рамках циклу професійної підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти. Вона забезпечує формування у студентів професійно-орієнтованої компетентності закономірностей формування та функціонування агропромислових комплексів (країни і окремих регіонів) та спрямована на засвоєння теоретичних і практичних знань про особливості агропромислових комплексів і територіальної організації продуктивних сил і суспільства загалом, раціонального використання природних ресурсів і охорони оточуючого середовища, взаємодії природи і суспільства в системі «Природа – Людина – Господарство», вдосконалення вмінь та навичок регіональних досліджень набутих під час вивчення дотичних дисциплін за освітнім рівнем «бакалавр».

Метою викладання навчальної дисципліни «Географія АПК України» є вивчення особливостей і закономірностей формування та функціонування агропромислових комплексів як територіальних структур сучасного господарства.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Теоретико-методичні основи дослідження АПК	
Тема 1	Структура та функціональні зв'язки АПК.
Тема 2	Агропромислова інтеграція. Типізація АПТК.
Тема 3	Умови і фактори територіальної організації агропромислового виробництва.
Тема 4	Агропродовольчий ринок.
МОДУЛЬ 2. Територіальна організація галузей АПК України і світу.	
Тема 5	Агропромислове районування України.
Тема 6	Мале підприємництво в агробізнесі України.
Тема 7	Світовий ринок сільськогосподарської сировини та продовольства.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Методи навчання:
• словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія, тощо), • практичні заняття, • наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали, тощо), • робота з книгою: навчально-методичною, науковою, • електронне та інтерактивне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні), • самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю.

Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких способів діагностики, як практичні і самостійні роботи, тестування, індивідуальні завдання, письмове і усне опитування. *Поточний контроль* здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді письмового фронтального опитування.

Форма *підсумкового контролю* - залік, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі відповідей на підсумковому модулі, результатів виконання ним певних видів робіт.

Методами контролю є: усний, письмовий (розгорнута відповідь), тестовий, графічний при застосуванні індивідуальної та фронтальної перевірки знань, умінь і навичок студентів.

1. Контроль засвоєння *лекційного і самостійно опрацьованого* теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного (письмового) фронтального опитування, в тому числі – тестування.

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні *практичних робіт* здійснюється шляхом їх поточної перевірки.

3. Контроль виконання *індивідуальних завдань* здійснюється за

бажанням студентів, як додаткових (необов'язкових для виконання всіма студентами) науково-дослідницьких завдань шляхом оцінювання виконаних рефератів та усного індивідуального захисту результатів дослідження.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни (до 100 балів) є сумою оцінок компетентностей (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності, за виконанні ІНДЗ та контрольний модуль (залік). Максимальна кількість балів, яку може отримати студент до заліку, у сумі становить 60 балів. Інші 40 балів відводиться на підсумковий модуль (залік). Питання *самостійної роботи* включені до завдань модульного контролю і оцінюються при модульному контролі. Додатково студент може отримати до 10 балів за виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно шкали оцінювання. При цьому в заліковій відомості зазначається сумарна кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

Шкала оцінювання

Поточне опитування, тестування та самостійна робота	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
T 1	8
T 2	8
T 3	8
T 4	6
Сума	30
Змістовий модуль 2	
T 5	10
T 6	10
T 7	10
Сума	30
Залік	40
Всього	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
Зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Не зараховано	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)

	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)
--	----------	--

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

ЛІТЕРАТУРА

Базова (основна):

1. Мезенцева Н. І., Трусій О. М. Географія аграрно-промислового комплексу: Навч.-метод. посібник. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2016. – 92 с.
2. Мезенцева Н. І., Мороз І. М. Інвестиційна діяльність в агропродовольчому виробництві України: регіональні аспекти. – К.: Обрії, 2011. – 163 с.
3. Слащук А., Поручинський В. Географія АПК: методичні рекомендації до практичних робіт. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. – 31 с.
4. Заячук М. Д. Геопросторова організація фермерського укладу України. – Чернівці: Букрек, 2015.
5. Балюк С. А., Кучер А. В., Максименко Н. В. Ґрунтові ресурси України: стан, проблеми і стратегія сталого управління // Український географічний журнал, 2021, № 2. – С. 3 – 11.
6. Малік М., Кравченко С., Шпикуляк О., Лупенко А., Саковська О. Стан та перспективи розвитку сільськогосподарських кооперативів в контексті євроінтеграційних процесів // Економіка АПК, 2024. – Т. 31, № 6. – С. 69–78.
7. Мамчур В., Осецький В., Білявська Ю., Уманців Г., Білявський В. Стратегічні напрями розвитку агробізнесу в Україні // Економіка АПК, 2025. – Т. 32, № 1. – С. 33 – 46.
8. Павлюк С., Побережець Г., Кравченко Т., Мірошкіна Н. Вплив аграрного сектора економіки на сталий розвиток сільських ТГ // Економіка АПК, 2025. – Т. 32, № 1. – С. 59 – 69.
9. Полторак А., Стамат В., Сухорукова А., Довгаль І., Онищенко Д. Стратегії управління регіональними диспропорціями для відновлення економічної безпеки в аграрному секторі України // Економіка АПК, 2024. –

Т. 31, № 6. – С. 48 – 58.

10. Руденко Л. Г., Нагірна В. П. Сільська місцевість у зоні впливу Київського метрополісу (посилення агропродовольчої функції в умовах суспільних трансформацій) // Український географічний журнал, 2021, № 3. – С. 12 – 18.

Допоміжна:

1. Писаренко С. В., Михайлова О. С., Болдирєва Л. М., Назарук Л. М. Економіка й організація сільськогосподарського виробництва: Навч. посібник. – Полтава: РВВ ПДАА, 2010.
2. Лопатинський Ю., Гуменюк М., Шпикуляк О., Шеленко Д., Неміш Д. Організаційно-економічна адаптація малих аграрних підприємств до інституційних змін в умовах воєнного часу // Економіка АПК, 2025. – Т. 32, № 1. – С. 10 – 19.
3. Сухий П. О. Агропродовольчий комплекс Західноукраїнського регіону. – Чернівці: Рута, 2008. – 400 с.
4. Яворська Т. І. Малий бізнес у сільському господарстві: теорія і практика. – К.: ННЦ ІАЕ, 2012.
5. Балюк С. А., Кучер А. В., Солоха М. О., Соловей В. Б. Оцінювання впливу збройної агресії РФ на ґрунтовий покрив України // Український географічний журнал, 2024, № 1. – С. 7 – 18.
6. Захарченко В. І., Захарченко С. В. Реформа децентралізації в Україні як чинник та інституційний складник сталого розвитку ТГ України // Український географічний журнал, 2024, № 1. – С. 49 – 62.
7. Руденко Л. Г., Бочковська А. І. Сільська поселенська мережа України (просторовий аналіз змін) // Український географічний журнал, 2024, № 2. – С. 13 – 23.
8. Соловей В. Б., Залавський Ю. В., Лебедь В. В., Солоха М. О., Кучер А. В. методичні засади картографування наслідків міліарної деградації ґрунтів на рівні ТГ // Український географічний журнал, 2024, № 4. – С. 22 – 135.

Розробник:

к.г.н., доцент, асистент Джаман Я. В.

ПРИМІТКА:

*Детальна інформація щодо навчальної дисципліни
«Географія АПК України»
висвітлена у робочій програмі
(за умови її вибору)*